

ZİRAAT ODALARI İLE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİNE İLİŞKİN MAHKEME KARARLARI ÜZERİNDE BİR İNCELEME

Prof. Dr. Akar ÖÇAL

Ziraat odaları ile Ziraat Odaları Birliği (1) 15 Mayıs 1957 gün ve 6964 sayılı kanuna (2) (ZOBK) tabi olan kuruluşlardır. Sözü geçen kanunun 1. maddesi ziraat odalarını «bu kanunda yazılı esaslar dâhilinde meslek hizmetleri görmek (3); ziraatin (tarla ve bağ, bahçe ziraati, hayvancılık, ormancılık, ziraat sanatları ve sair zirai istihsal, yetiştirme ve kıymetlendirme gibi) her sahasında umumi menfaatlere uygun bir surette gelişmesine, mahsul kalitesinin iyileşmesine, müstahsılın kalkınmasına ve Devletin ziraat proğram ve politikasının gerçekleşmesine çalışmak; ziraatte iş ve meslek ahlâk ve tesanüdünü, her türlü ziraat işçileriyle iştiğal edenlerin

-
- (1) Bu konu ile ilgili olarak bkz. M. Z. ÜSKÜL: «Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği», ESADER, 50. Yıl Özel Sayısı, 1973, s. 301 vd. L.ÜLKÜMEN: **Tatbiki Bir Görüşle Ziraat Politikamız**, Ankara 1966, s. 141 vd.
 - (2) **RG.** 23 Mayıs 1957/9614. Bu kaunnda sonradan biri 25 Temmuz 1960 gün ve 32 sayılı «6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun muvakkat 2nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Geçici Kanun»la (**RG.** 29 Temmuz 1960/10564) öteki de 7 Ocak 1971 gün ve 1330 sayılı «6964 sayılı Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği Kanununun, bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun»la (**RG.** 20 Ocak 1971/13729) olmak üzere iki defa değişiklik yapılmıştır.
 - (3) Bkz. ZOBK. 3.

hak ve menfaatlerini korumaya çalışmak; diğer kanun ve nizamnamelerle tahmil edilecek işleri yapmak üzere kurulan hükmi şahsiyeti haiz meslekî mahiyette âmme » teşekkülleri, 23. maddesi de Ziraat Odaları Birliğini «bu kanun ile kendisine verilen vazifeleri (4) ifa etmek ve âmme hükmi şahsiyetini haiz olmak üzere» Ankara'da kurulan bir teşkilât olarak tanım- lamaktadır. 6964 sayılı kanun, kapsamakta olduğu hükümler sebebiyle, hem idari yargının hem de adliye mahkemelerinin kararlarına konu teşkil etmektedir (5). Biz bu incelememizde işte bu kararları ele alarak, ziraat odaları ile Ziraat Odaları Birliğini mahkeme kararları yardımı ile tahlile tabi tutacak, bu suretle de konu ile ilgili kararları topluca istifadeye sunmaya gayret sarfedeceğiz.

I. ÜYELİK

1. Kimlerin ziraat odalarına üye olacağı 6964 sayılı kanunun 4. maddesinde; kayıt usulü de 5. maddesinde saptanmıştır. Kanun koyucu odalara kaydolması gerektiği halde bu mecburiyete uymayan **hükmi şahıslar ile işletme ve müesseselerin** (ZOBK. 4/1,b,c; 5/1) odalar tarafından re'sen kaydedilmeleri imkânını da 35/l. madde ile sağlamıştır. Kanun koyucu nedense gerçek şahıslar hakkında re'sen kayıt yoluna başvurmayı öngörmemiş (6); buna rağmen bu yola başvuran odaların

(4) ZOBK. 24.

(5) 6964 sayılı kanun Anayasa Mahkemesi kararlarına da konu olmuştur. Gerçekten Anayasa Mahkemesi 13 Eylül 1963 gün ve E. 63-110/K. 63-205 sayılı kararıyla 34. maddenin I. fıkrasındaki «25 liraya kadar para cezasına itiraz edilemez. Bu karar nihaidir» hükmünü (**Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, S. 2, s. 36 vd.) ve 21 Eylül 1970 gün ve E. 69-65/K. 70-16 sayılı kararıyla de 20. maddenin eski metninin I. fıkrasını (**Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, S. 8, s. 220 vd.) iptal etmiştir. Buna mukabil 36. maddede yer alan «giriş ücretleriyle yıllık aidatın tahsiline ait odalarca verilen kararların icra dairelerince ilâmlar gibi infaz» olunacağına ilişkin bulunan hüküm ile (20 Eylül 1966 gün ve E. 66-15/K. 66-33 sayılı karar, **Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, S. 4, s. 187 vd.) 31. maddenin (e) bendinin (17 Haziran 1969 gün ve E. 68-60/K. 69-36 sayılı karar **Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi**, S. 7, s. 354 vd.) Anayasa'ya aykırı olmadığını karar altına alınmıştır.

(6) Hükümet tasarınsın 30. ve Ziraat Encümenince kabul edilen metnin 35. maddesinde böyle bir ayırım yoktu. Gerçekten tasarıda «tüzüğe göre odalara kaydedilmeleri **mecburi olanlardan** (...) bu mecburiyeti yerine getirmeyenler(in)»; Ziraat Encümeninin kabul ettiği metinde ise «odalara **kayıtlarını yaptırmayanlar**(ın) odalar tarafından» re'sen kaydından bahsedilmekteydi. 35 maddeye kanunlaşan metindeki ibare Adliye Encümenince verilmiştir (**T.B.M.M. Zabıt Ceridesi**, Devre: x, C. 18, İcümata: 3, 52. İnikat, 29 Mart 1957, S. Sayısı: 141, s. 48-49). Bu değişiklikle ilgili olarak Adliye Encümeni

işlemlerini de Danıştay, gerçek kişilerin re'sen üye kaydedilmelerinde kanuna uyarılık bulunmadığı gerekçesiyle iptal etmiştir (7).

2. Gerçek şahısların üye kaydının nasıl ve ne şekilde yapılacağı 5/II. maddede gösterilmiştir. Buna göre asli üye vasfını haiz gerçek şahıslar hakkında bir cetvel düzenlenir; bu cetvel odalar tarafından onaylandıktan sonra ilân edilir (8); itirazı olanlar idare heyetine bu itirazlarını intikal ettirirler; burada alınan karar olumsuz olursa bu sefer de oda meclisi nezdinde itiraz tekrarlanır. Yargıtay kararlarına göre odaya üye kaydı bu formalitelerin tamamlanmasından önce mümkün olmadığı gibi (9) «odaca yapılan kaydın gereksiz ve dayanaksız» olduğuna ilişkin iddiayı incelemek adli kaza mercilerinin görevine de girmez. (10).

3. Yargıtay, bir başka kararında da, odalara kaydolunabilecek gerçek ve hükmi şahısların kimler olabileceği tesbit edilmiş olduğu bu sebeple «bir bölgeye ait ziraat odasının diğer bölgedeki odayı üye kayıt etmesine kanun hükümlerinin elverişli» bulunmadığı gerekçesiyle bir ziraat odasının, kendi yönetim kurulu kararına dayanarak yaptığı icra takibatını kanuna aykırı bulmuştur (11).

II. GİRİŞ ÜCRETLERİ VE YILLIK AİDAT

1. 6964 sayılı kanunun 1330 sayılı kanunla muaddel 20. maddesinde odalara kaydedilen üyelerin yıllık gayrisafi çiftçilik gelirlerine

mazbatasında ise şu ibare yer almıştır: «5 nci madde hükmüne muvazi olarak işbu madde tadil edilmiş (...)», **T.B.M.M. Zabıt Ceridesi**, Devre: x, C. 18, İctima: 3, 52. İnikat, 29 Mart 1957, S. Sayısı: 141, s. 14.

- (7) D8D. 21 Kasım 1966 gün ve E. 65-2185/K. 66-3203 sayılı karar, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 107-110, s. 336-337.
- (8) Buna ilişkin cümle 1330 sayılı kanunla eklenmiştir. Bu kanuna ilişkin gerekçede sözü edilen ibareyle ilgili olarak şu açıklama yer almaktadır: «(...) bu hükmün getirilmesindeki gaye; üyelerin kayda esas olan kendi durumlarını öğrenebilmesi ve varsa itirazlarını zamanında yapabilmesini temin maksadıyledir», **Millet Meclisi Tutanak Dergisi**, Dönem: 3, C. 8, Toplantı: 1, 135. Birleşim, 27 Eylül 1970, S. Sayısı: 223, s. 2.
- (9) Bu konuda bkz. YİİD. 3 Haziran 1971 gün ve E. 6001/K. 6260 sayılı karar, **Resmî Kararlar Dergisi**, 1971, II/2, s. 257; YİİD. 26 Şubat 1973 gün ve E. 1598/K. 1889 sayılı karar, **Resmî Kararlar Dergisi**, 1973, II/2, s. 462. Eski 5. maddenin yürürlüğü zamanında verilen bu kararlar yapılan değişiklikler saklı kalmak şartıyla, yine de önemlerini korumaktadırlar.
- (10) YİİD. 24 Şubat 1967 gün ve E. 1844/K. 1897 sayılı karar, **Ankara Barcsu Dergisi**, 1967, s. 562.
- (11) YİİD. 14 Eylül 1970 gün ve E. 8055/K. 8285 sayılı karar, **Resmî Kararlar Dergisi** 1970, II/2, s. 174-175.

göre derecelere ayrılacağı ve üye aidatının bu gayrisafi çiftçilik geliri üzerinden nisbi olarak hesaplanacağı hükme bağlanmıştır (12). Bir üyenin zarar etmekte olduğunu ileri sürerek aidata itirazı üzerine Danıştay, «zarar eden üyelere aidat alınmayacağına veya daha az aidat alınacağına ya da safi gelir gelir üzerinden aidatın hesaplanacağına dair» bir hükmün kanunda yer almadığı gerekçesiyle, oda meclisinin red kararında kanuna aykırı bir cihet bulunmadığına karar vermiştir (13), (14).

2. Aynı maddenin VII. fıkrası tesbit olunacak derecelerin, kendi durumlarına uygun bulunmadığını ileri sürenlerin itirazlarını oda meclisine yapmalarını öngördüğü halde bir odanın, oda aidatına karşı oda meclisine yapılan itirazı, itiraz makamını seçme yönünden hatalı olduğu gerekçesiyle yönetim kurulunda karara bağlanmasını Danıştay kanunsuz bulmuştur (15).

-
- (12) Eski 20. maddenin I. fıkrasında «nizamnamede gösterilecek usullere göre tesbit olunacak dereceler üzerinden odalara kayıt edileceklerden alınacak **giriş ücretleriyle** kayıtlı bulunanlardan tahsil olunacak **yıllık aidat** miktarları idare heyetlerince teklif ve meclislerce tasdik edilecek tarifeler ile tesbit olunur» hükmü yer almaktaydı. Danıştay, bu fıkranın yürürlükte olduğu zamanda verdiği kararlarında, giriş aidatının, ekime elverişli toprakların ve tarım havyanı ve araçların vasıf, durum ve miktarları ile yıllık gelirin göz önünde tutularak takdir olunması gerektiği sonucuna ulaşmıştı (D8D. 10 Nisan 1968 gün ve E. 66-4590/K. 68-1310 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 123-176, s. 339. Ayrıca bkz. D8D. 28 Haziran 1966 gün ve E. 8864/K. 2207 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 123-126, s. 339'da yayımlanan kararda geçmektedir). Eski 30/I. madde, (5) sayılı dipnotta da belirttiğimiz gibi, Anayasa Mahkemesince 21 Eylül 1970'den geçerli olmak üzere, iptal edilmiştir. Danıştay, 1968 yılında açılan ve 1964 yılı aidatına ilişkin bulunan bir davada, dava konusu işlemi, «6964 sayılı kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası (...) iptal edilmiş ve böylece ihtilâf konusu yıllık aidat tahakkuku işleminin kanuni müstenidatı kalmamış» olduğunu ileri sürerek, 17 Kasım 1970 günü iptal etmiştir (D8D. E. 68-2936/K. 70-2433 sayılı kararı, **Danıştay Dergisi**, Y. 1, S. 3, 1971, s. 433).
- (13) Gerekçede bu konuda yer alan açıklama şöyledir: «Yıllık aidatların ödenmesi bakımından, 4 ncü maddenin (a) fıkrasında belirtilen gerçek kişiler, yıllık gayrisâfi çiftçilik gelirlerine göre beş dereceye, aynı maddenin (b) ve (c) fıkralarında belirtilen üyeler ise üç dereceye ayrılmışlardır. Bu suretle 4 ncü maddenin (b) ve (c) fıkralarında belirtilen üyelerin gelirlerine bakılmaksızın 1 nci derecede çiftçi sayılmasını yerine, gayrisâfi gelirlerine göre aidat ödemeleri suretiyle daha adil bir sistemin getirilmesine çalışılmıştır», **Millet Meclisi Tutanak Dergisi**, Dönem: 3, C. 8, Toplantı: 1, 135. Birleşim, 27 Eylül 1970, s. 2.
- (14) D8D. 20 Kasım 1973 gün ve E. 72-2031/K. 73-3328 sayılı kararı (yayımlanmamış olup Eskişehir Ziraat Odasından temin edilmiştir).
- (15) D8D. 10 Nisan 1973 gün ve E. 71-3545/K. 73-1668 sayılı kararı (yayımlanmamış olup Eskişehir Ziraat Odasından temin edilmiştir).

3. Birden fazla ziraat odası sınırı içinde bulunan işletme ve müesseselere hangi odanın aidat tahakkuku ettireceği hususunda 6964 sayılı kanun ve ilgili tüzükte (16) herhangi bir hüküm bulunmadığı için Birlik Yönetim kurulu, bir karar alarak, işletme ve müessesenin merkezin bulunduğu odaya kayıt olması ve giriş ücretinin de bu odaya ödenmesi yıllık aidatın ise işletmenin kapsamış olduğu odalara, bu odaların üye sayısı ile orantılı olarak taksim edilmesini uygun bulmuştur. Bir odanın bu kararın iptalini sağlamak için Danıştay'a başvurması üzerine Yüksek Mahkeme de «6964 sayılı kanunun 24 üncü maddesinin B fıkrası hükmü gereğince odalar arasında işbirliği ve ahengi temin etmek gayesiyle Birlik Yönetim Kurulunca verilen kararda» bir kanunsuzluk bulunmadığını karar altına almıştır (17).

4. 6964 sayılı kanunun 20/VIII. maddesi «odalara kayıtlı olmadığı anlaşılan kimselerle işletme ve müesseselere içinde buldukları yıl hariç olmak üzere geçmiş üç yıldan evvelki yıllar için aidat tahakkuk ettirilemez» hükmünü öngörmektedir. Yargıtay, söz konusu madde ile ilgili olan bir davada, üye kaydı 1969 yılında yapılan bir kimseden 1966, 1967 ve 1968 yılları için aidat talep edilmiş olmasında bir kanunsuzluk görmemiştir (18).

5. Aynı kanunun 35. maddesinin «giriş ücretleriyle yıllık aidat ve zamlar ve katılaşan para cezalarının tahsillerine ait Odalarca verilen kararlar icra dairelerince ilâmlar gibi infaz olunur» hükmünü kapsamakta olmasına dayanan Yargıtay, takip konusu alacağın bu madde hükmüne giren aidat ve sair alacaklar niteliğinde olmadığı hallerde, 35. maddenin uygulanmasının mümkün olmadığını içtihat itmiştir (19).

III. TİCARET BORSALARINCA ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİNE YAPILACAK ÖDEMELER

Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun muaddel 31/1, e. maddesi «yıllık gelirleri 50 000 lirayı aşan ticaret borsalarının (20),(21)

-
- (16) Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi (3. Tertip **Düster**, C. 40, s. 1459.)
- (17) D8D. 7 Mart 1968 gün ve E. 67-3542/K. 68-895 sayılı kararı (yayımlanmamış olup Eskişehir Ziraat Odasından temin edilmiştir).
- (18) YİİD. 22 Şubat 1971 gün ve E. 1844/K. 1956 sayılı kararı, **Ankara Barosu Dergisi**, 1971, s. 1014 (karar, 20. maddenin eski metninin yürürlüğü zamanında verilmişse de, bu konuda bir değişiklik söz konusu olmadığı için, kararın geçerliliği sürmektedir).
- (19) YİİD. 14 Eylül 1970 gün ve E. 8055/K. 8285 sayılı kararı, **Resmî Kararlar Dergisi**, 1970, II/2, s. 174. Ayrıca bkz. YİİD. 24 Şubat 1967 gün ve E. 1844/K. 1897 sayılı kararı **Ankara Barosu Dergisi**, 1967, s. 562.
- (20) Ticaret borsaları 5590 sayılı kanuna tabidir (FİG. 15 Mart 1950/7457); bkz. Mad. 32 vd.
- (21) Bu çeşit borsalarla ilgili mahkeme kararları için bkz. A. ÖÇAL: **Mahkeme Kararlarında Ticaret Borsaları**, bkz. bu dergi.

bir evvelki yıl umumî gelirleri tutarının %3»ünü (22) Ziraat Odaları Birliğine ödemelerini öngördüğü halde (23) bu kanuni mükellefiyete uymayan ticaret borsalarından sözü edilen payların alınmasını sağlamak üzere adı geçen Birlikçe açılan davaları yerinde bulan Danıştay, verdiği kararlarla, borsaların usulsüz davranışlarını iptal etmiştir (24).

IV. ZİRAAT BANKASINCA YAPILACAK YILLIK YARDIM

6964 sayılı kanununun 31/1, d. maddesi T.C. Ziraat Bankasının Ziraat Odaları Birliğine 1 000 000 liradan az olmamak üzere yıllık yardımda bulunmasını öngörmekte; tüzüğün geçici 5. maddesi de «Ziraat Odaları Birliği teşekkül edinceye kadar, Ziraat Bankasınca ödenecek paraların Tarım Bakanlığının göstereceği milli bir bankaya yatırılacağı» hükmünü kapsamaktadır. Bu maddenin uygulanması bakımından, 23 Aralık 1963 tarihinde teşekkül eden Birlikle banka arasında bir ihtilâf çıkmış, Birlik yardımın

-
- (22) İlk metinde bu oran %5 olarak öngörülmüştü. 1330 sayılı kanunla bu oran sonradan %3'e indirilmiş bulunmaktadır.
- (23) (5) sayılı dipnotta da belirtmiş olduğumuz gibi, bu hüküm Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası Anayasa Mahkemesince haklı görülmemiştir. Anayasa Mahkemesinin kararında bu bentte öngörülen gelirin niteliği olarak şunlar ifade edilmektedir: «Ziraat Odalarının ve Ziraat Odaları Birliğinin kurulmasının Anayasa'nın 52. maddesiyle; halkın gereği gibi beslenmesini, tarımsal üretimin toplumun yararına uygun olarak arttırılmasını sağlamak, tarım ürünlerini ve tarımla uğraşanların emeğini değerlendirmek üzere Devletçe alınması öngörülen tedbirlerden vaktiyle alınmış bir tanesi gibi kabulü yerindedir. Hükümetin tarım politikasının ve programının gerçekleşmesine çaişacak bir kamu kurumunun gelir kaynaklarının yeterliği üzerinde elbette ki önemle durmak gerekir (...). Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen (e) bendinde (...) bir kamu kurumunun bir başka kardeş kuruma pay verilmesi öngörülmektedir. Borsa gelirlerinin başlıca kaynaklarından birinin «muamele tescil ücreti» olduğu; uygulamalarda bir çok tarımsal ürünlerin ve esaslı tarımsal olan mamullerin alım satımının tescile tabi muameleler kapsamı içine girdiği düşünülürse tarımın geliştirilmesinde hizmet görmek üzere kurulan ve tescile tabi borsa muamelelerinin ve bunlarla birlikte borsa gelirlerinin artmasına delayisiyle yol açabilecek olan bir kamu kurumuna borsa gelirlerinden kanunî pay ayrılmasının (...) olağan sayılması gerekir (...).
- (24) D8D. 29 Aralık 1971 günlü kararı, **İstanbul Borsası İle İlgili Davalar ve Kararlar**, Ankara 1973, s. 71; D8D. 1 Şubat 1971 gün ve E. 70-709/K. 71-280 sayılı kararı, **İstanbul Ticaret Borsası İle...**, s. 77 (kararlar eski kanun zamanında verildiği için karar metinlerinde «%5» oranından söz edilmektedir.
- (25) Eski metinde bu miktar 800 000 lira idi. Gerekçede «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından alınacak 800 000 TL.sının da, Birliğin gelirlerinin arttırılması maksadıyla 1 000 000 TL.sına çıkarılması lüzumlu görülmüştür» denilmekle yetinilmiştir, **Millet Meclisi Tutanak Dergisi**, Dönem: 3, C. 8, Toplantı: 1., 35. Birleşim, 27 Eylül 1970, S. Sayısı: 223, s. 3.

kanunun yürürlüğü ile başlamasını iddia etmiştir. İhtilâf kendisine sunulan Danıştay, «kanununda, yayım tarihi olan 23/5/1957 gününde henüz teşekkül etmemiş ve tüzel kişiliğe sahip olmayan birliğe de sözü geçen yardımın yapılacağına dair» bir hükmün yer almamış olduğu gerekçesiyle teşekkül tarihinden önce yardımın başlatılmasının imkânsız olduğuna karar vermiştir (26).

V. BİRLİK GENEL SEKRETERİ

Danıştay kararlarına göre (27) Birlik genel sekreterinin (ZOBK. 30) memur ve hizmetliler (ZOBK. 38) statüsüne tabi olmadığı yolunda kanunla tüzük maddelerinde bir sarahat olmadığı gibi, aksine, «Türkiye Ziraat Odaları Birliği Memur ve Hizmetliler Yönetmeliği»nin (ZOBK. 38) 68. maddesindeki hüküm ile genel sekreterin de açıkça belirtilen bazı istisnalar dışında memur statüsüne tabi olduğu açıkça belirtilmiştir. Genel sekreterin memurluk sıfatı ancak 6964 sayılı kanun bakımından söz konusudur; yoksa onun devlet memurları (28) kapsamı içine alınması mümkün değildir bu sebeple de adı geçenin 1046 sayılı kanun (29) hükümlerinden yararlanması olanağı yoktur (30).

VI. ODALAR VE BİRLİK ORGANLARI İLE GÖREVLERİ

1. Tüzüğün 23. maddesinin (e) bendinde oda meclisine seçilebilmek için «en az ilk tahsil yapmış olmak» şartı aranmakta olduğundan, Danıştay, oda meclisince yapılan görev bölüşümü ve yönetim kurulu seçiminde (ZOBK. 11) oy kullanacak kişilerin de ilkökul öğretimi yapmış olmalarının gerekeceğinin açık bulunduğunu belirterek, bu şartları haiz olmayanlardan teşkil edilen oda meclisinde yapılan görev bölüşümü ile yönetim kurulu seçimini iptal etmiştir (31), (32).

-
- (26) D8D. 7 Haziran 1966 gün ve E. 1300/K. 1886 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 103-106, s. 322.
- (27) D8D. 28 Ocak 1967 gün ve E. 66-3264/K. 67-300 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 111-114, s. 261.
- (28) Bu konuda bkz. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun (5. Tertip **Düster**, C. 4, s. 3044) 12 sayılı kanun hükmündeki kararname ile değiştirilen (**RG**. 31 Mayıs 1974/14901) 1. maddesi.
- (29) 5. Tertip **Düster**, C. 7, s. 2462.
- (30) DDDK. 24 Aralık 1971 gün ve E. 70-627/K. 71-1097 sayılı kararı, **Danıştay Dergisi**, Y. 2, 1972, S. 6-7, s. 180.
- (31) D8D. 23 Eylül 1967 gün ve E. 66-1297/K. 67-2865 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 119-122, s. 285.
- (32) 6964 sayılı kanunun eski 9/III. maddesinde «o yerdeki ziraat, veteriner ve orman dairelerinin ve Ziraat Vekâletine veya Vekâlete mensup mülhak bütçeli umum müdürlüklere

2. Türkiye Ziraat Odaları Birliği Memur ve Hizmetlileri Yönetmeliğinin 68/II. maddesindeki «görevlerinde olağanüstü başarı gösteren memur ve hizmetlilere, yevmiyeli personele, yönetim kurulu kararı ile (...) olağanüstü ikramiye» verileceğine ilişkin hükmün, memur statüsüne tabi olduğu açık bulunan Birlik genel sekreterine verilecek ikramiyeye de uygulanması gerekeceğini göz önünde tutan Danıştay, genel kurul kararına dayanarak ikramiye verilmemesi yoluna gitmenin doğru olmadığı sonucuna ulaşmıştır (33).

bağlı müessese ve teşekküllerin en büyük memurları, Ziraat Barnkası Müdürü ve sıtma savaş tabibi, sıtma savaş tabibi yoksa Hükümet tabibi Oda Meclisinin tabii âzası ve mecliste reye sahiptirler» şeklinde bir hüküm mevcuttu. Danıştay, bu maddenin yürürlükte bulunduğu bir sırada verdiği bir kararda «viroloji, meyva fidanlığı, meteoroloji ve ziraî donatım müdürlerinin» öngörülen müessese temsilcilerinden olması sebebiyle oda meclisine katılarak oy kullanmalarında bir sakınca görmemişti (D8D. 23 Eylül 1967 gün ve E. 66-1297/K. 67-2865 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 119-122, s. 285). 1330 sayılı kanunla getirilen yeni 9. maddede buna benzer bir hükme yer verilmemiştir. Gerekçe bunun sebebini şöyle açıklamaktadır: «Oda meclisiyle ilgili 9. maddenin 3 ncü paragrafında belirtilen müessesese ve kuruluş temsilcilerinin oda meclislerinde tabii âza ve reye sahipolma hükmü, Anayasanın 122 nci maddesinin ışığı altında meslek kuruluşları organlarının kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilmesi esası kabul edildiğinden tabii üyelikler, oda organlarının ancak asli üyelerin arasından seçilmesi öngörülerek kaldırılmıştır», **Millet Meclisi Tutanak Dergisi**, Dönem: 3, C. 8, Toplantı: 1,135. Birleşim, 27 Eylül 1970, S. Sayısı: 223, s. 2.

(33) D8D. 28 Ocak 1967 gün ve E. 66-3264/K. 67-300 sayılı kararı, **Danıştay Kararlar Dergisi**, S. 111-114, s. 261.